

Posudek oponenta doktorské disertační práce

Student : Mgr. Marie Marková

Název práce: Vliv socioekonomických a demografických faktorů na problémové chování a kvalitu života mládeže

Školitel: Prof. MUDr. Jozef Novotný, CSc.

Oponent: Doc. PhDr. Miroslava Kyasová, Ph.D., Lékařská fakulta MU, Brno

Aktuálnost zvolené problematiky

Podle programu "Zdraví 21 - zdraví do 21. století" by měli být mladí lidé v Evropském regionu do roku 2020 zdravější a schopnější plnit svoji roli ve společnosti. Schopnost mladých lidí odpovědně si volit svůj vlastní zdravý životní styl je posilována jejich možnostmi podílet se na rozhodování i na konkrétních změnách podmínek, ve kterých žijí. Zdraví lze dosáhnout tehdy, pokud jedinci věří ve smysl života a možnosti jeho ovlivňování a mají-li dostatečné prostředky (tělesné, duševní, emocionální, sociální i materiální) k tomu, aby dostáli požadavkům, které jsou na ně kladeny. Mládež je považována za jednu z rizikových skupin z hlediska výskytu problémového a rizikového chování. Autorka si zvolila velmi aktuální téma. Disertační práce je cenným příspěvkem k realizaci programu „Zdraví 21 – zdraví do 21. století“.

Stanovené cíle doktorské disertační práce

Na základě studia odborné literatury (61 titulů) si autorka stanovila čtyři reálné cíle a deset hypotéz. Respondenty byli studenti středních odborných škol. Počet respondentů 1 107 považují za dostatečný. Cíle disertační práce byly bezesbýtku splněny.

Nové poznatky, které byly dosaženy v doktorské disertační práci – detailně popsat:

V teoretické části autorka velmi přehledně charakterizuje jednotlivé pojmy, které jsou dále předmětem zkoumání a analyzuje vztahy mezi nimi.

V empirické části použila autorka 37 položkový dotazník, který byl částečně dílem autorky, částečně byly využity položky ze standardizovaného Tartarova dotazníku a ze standardizovaného dotazníku WHOQol. Funkčnost rodiny byla hodnocena prostřednictvím Apgarovej skóre rodiny. Získaná data byla statisticky zpracována a testována v souladu se stanovenými hypotézami. Výsledky jsou prezentovány prostřednictvím přehledných tabulek a grafů, které jsou doplněny adekvátním komentářem s vlastními názory autorky. V této části disertační práce prokázala autorka své schopnosti pracovat se statistickými metodami, včetně jejich vyhodnocení a interpretace výsledků.

Jako stěžejní část práce považují výsledky testování jednotlivých hypotéz a diskusi. Empirická část přinesla velmi zajímavé, i když někdy očekávané výsledky. Nicméně autorka svými výsledky potvrdila nezbytnost a nezastupitelnost funkční rodiny jako významného faktoru při formování osobnosti jedince.

Připomínky:

K práci nemám připomínky. Disertační práce je přehledně členěna, jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe logicky navazují a jsou vyvážené. Po formální stránce je disertační práce zpracována velmi pečlivě a precizně.

Otázka oponenta k obhajobě:

- Jak se na prevenci problémového chování mládeže může podílet dětská sestra v ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost?

ZÁVĚR

Disertační práci „Vliv socioekonomických a demografických faktorů na problémové chování a kvalitu života mládeže“ studentky Mgr. Marie Markové doporučuji k obhajobě.

Na základě úspěšné obhajoby doporučuji, aby Mgr. Marii Markové byl podle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků udělen akademický titul doktor – **Ph.D.** v oboru Prevence, náprava a terapie zdravotní problematiky dětí, dospělých a seniorů.

Místo vypracování a datum: Brno, 15.9.2007

Podpis:

Oponentský posudek dizertační práce „Vliv socioekonomických a demografických faktorů na problémové chování a kvalitu života mládeže“, autor paní Mgr. Marie Marková.

Disertační práce hodnotí závažné aspekty související s tzv. problémovým chováním mládeže v podmínkách současné české společnosti, a to zejména s přihlédnutím k faktorům, které jsou taxativně uvedeny v názvu disertace. Téma, které si autorka zvolila je vysoce aktuální zejména mezi odbornou veřejností a je velice vhodným příspěvkem k posouzení vlivů současné industrializované české společnosti na chování mládeže.

Autorka svoji disertaci zpracovala na základě údajů, které získala od hodnoceného souboru mládeže prostřednictvím vypracovaného dotazníku. V tomto směru metodiku práce autorky disertace hodnotím velice pozitivně, neboť dotazník je poměrně obsáhlý (37 otázek) a také počet respondentů byl vysoký (1107). Získané údaje dizertantka analyzovala s ohledem na cíle své výzkumné práce; tyto cíle jsou v disertaci jasně uvedeny, přičemž v rámci jejich definování autorka současně uvádí s jakými hypotézami tyto cíle v práci hodnotí. Práce autorky tak má celkem čtyři vytyčené cíle s dvaceti určenými hypotézami. I přes vyšší počet hodnocených hypotéz, je příslušná kapitola disertace (2.2) zpracována velmi přehledně a testované hypotézy jsou racionálně a srozumitelně v textu uvedeny.

Velkou pozornost, vč. vlastního textu disertačního spisu věnovala dizertantka metodickému a statistickému vyhodnocování získaných údajů. Použité statistické programy jsou ve spise jasně uvedeny.

Vlastní výsledky disertace uvádí autorka jen v rámci těch testovaných veličin, kde byly zjištěny statisticky významné rozdíly. Tento postup autorky hodnotím jako správný, neboť nevýznamná zjištění nemá význam komentovat a tím příp. celkový text disertace vytvářet méně přehledný. Analyzované výsledky jsou graficky uvedeny formou tabulek a grafů, použito je přitom i barevné zobrazení. Grafický doprovod disertace je poměrně přehledný, některé z grafů jsou v barevné mutaci.

Vlastní získané výsledky dizertantka konfrontuje v kapitole Diskuse. Tento oddíl disertačního spisu je velice racionálně i kriticky komponován, autorka v řadě aspektů dospěla k identickým zjištěním, která byla dříve publikována přesto však její některé závěry patří k těm, jejichž literární uvedení není časté nebo těmto závěrům nebyla doposud věnována odpovídající pozornost v dostupném písemnictví.

Velice pozitivně hodnotím kapitolu Doporučení pro praxi, v níž autorka disertace stručnou ale dostatečně přesvědčivou formou uvádí racionální doporučení ke zlepšení situace, kterou ve své práci analyzovala. Vhodně je v těchto doporučeních akcentována nezbytnost vzájemné-

týmové práce řady institucí/orgánů, které z celospolečenského hlediska by mohly mnohé z negativních trendů chování dospívající mládeže minimalizovat, příp. odstranit vůbec. A to při neoddiskutovatelné skutečnosti, že rozhodující roli v tomto procesu má především rodina dospívajícího/adolescenta.

Celkově se domnívám, že disertační práce paní Mgr. Marie Markové splňuje kritéria pro podobný druh prací a navrhuji ji k obhajobě před příslušnou komisí Jihočeské univerzity – Zdravotně sociální fakulty. V celkovém kontextu profilu dizertantky velice vysoce hodnotím také její dosavadní publikační aktivitu, která je poměrně široká a dokládá její vědecko-pedagogický profil.

K disertační práci nemám žádných připomínek či doplňujících otázek, dizertantce bych však doporučoval, aby po vhodné úpravě získané údaje publikovala v některém z odborných periodik a jí zjištěna data, aby tak ve větší míře pronikla k příslušné veřejnosti (zdravotnické, sociální, pedagogické, legislativní apod.).

10.9. 2007

Prof. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.
přednosta II. dětské kliniky LF MU a FN Brno